1939

BOCKEN

Regementets minnessten på Mohed

Medlemsblad för Hälsinge regementes kamratförening

Pris 50 öre

Söderhamns stads och sydöstra Hälsinglands sparbank

Grundad 1854 **Huvudkontor: Söderhamn** Grundad 1854

Filialkontor i sydöstra Hälsinglands större orter

BRIVEX

Cykeln med olika växlar. **Begär demonstration.**

Ensamförsäljare i Söderhamn:

A.-B. Söderhamns Järn- & Redskapshandel

Tel. 1095, 2095 **(Nordvalls)** Köpmantorget

Rådhuskonditoriet

serverar gott kaffe
goda smörgåsar
kaffefrukostar

Söderhamn. Tel. 2457

STADSHOTELLET

SÖDERHAMN
rekommenderas
TEL. NAMNANROP

Sportpriser

JUVELERAREFIRMA
CARL LINDBERG
Tel. Söderhamn 2341

Insätt Edra besparingar i **JORDBRUKSKASSORNA**

som mot högsta möjliga ränta emottaga insättningar å **Kapital-, Sparkasse-** och **Checkräkning** samt beviljar kassornas medlemmar lån på fördelaktiga villkor. Insättarnes intressen äro absolut tyrggade genom grunderna för kassornas bildande, genom avsevärda grund- och reservfonder samt genom partiell statsgaranti.

Tiden kräver ekonomiskt samarbete. **Anslut Eder därför till jordbrukskasserörelsen!**

Gävleborgs läns Centralkassa för Jordbrukskredit. **Centralplan 5, Gävle Rikstelefon 4846**

Hederspriser!

Hjalmar Lidström

Juvelerare
Söderhamn
Telefon 2433

SKANDINAVISKA BANKEN

AKTIEBOLAG
SÖDERHAMN

Fullständig bankrörelse

BOCKEN
1939

Medlemsblad för
Hälsinge regementes
kamratförening

Generalmönstring vid Mohed 1894.

Välkomna till Mohed!

Översten har ordet.

M o h e d — namnet, som alltid nämnes, då gamla Hälsingeknektar från indelningsverkets dagar råkas och som alltid nämnes med klang i stämman och glimt i ögat om ock åren eljest gjort stämman spröd och blicken skum.

M o h e d, som liksom det indelningsverk, vars män där övats i vapnens bruk åren 1689—1909, samtidigt dömdes att försvinna, utgör alltjämt en sinnebild för den trohet mot konung och rike, för den kärlek till hembygden och dess regemente och för det fasta kamratskap, som där växte sig starka.

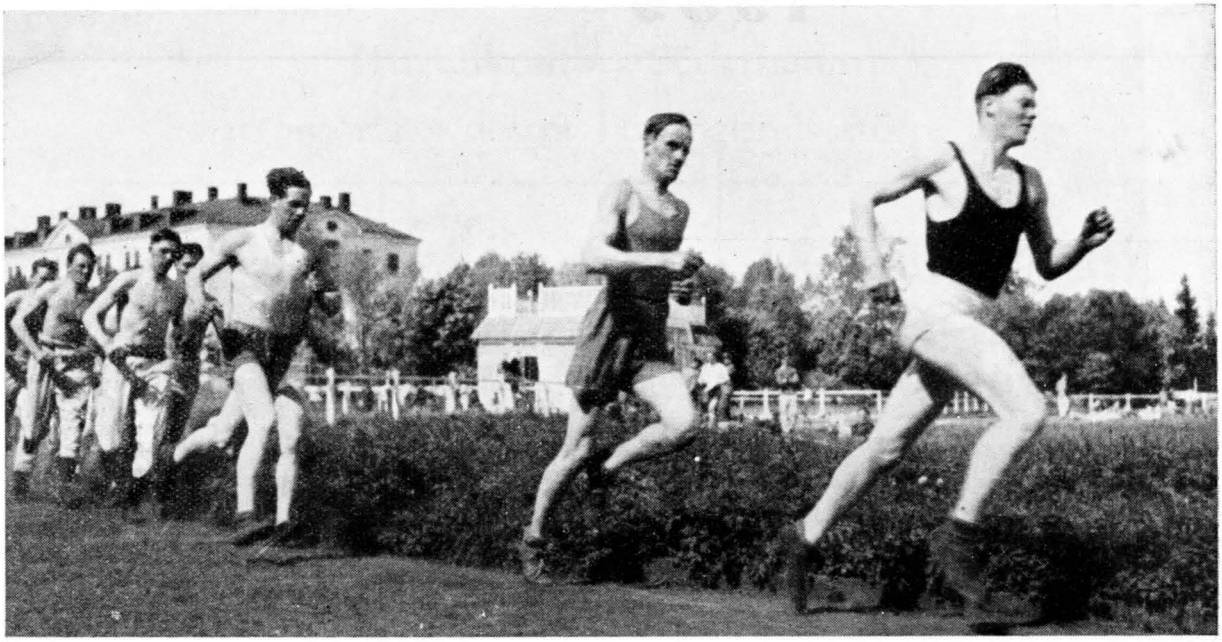
M o h e d har i år valts som plats för kamratföreningens årsmöte, för att de, som där vapenövats, skola få tillfälle att på den gamla lägerplatsen uppliva minnet av allt det, som band och binder dem samman med regementet. Mycket må hava ändrats i platsens skepnad — den gamla heden finnes likväl kvar med mo och skog, med berg och sjö. Det är icke för att spåra och begråta det som varit, utan det är för att liva m i n n e t av det vackra och bestående, som gamla kamrater kallats samman till regementets förra hed.

M o h e d — samlingsplatsen, där indelningsverkets män åter skola träffas, är icke blott en minnenas plats. Den är också en värdig del av den stolta och storvulna Hälsingebygd, från vilken regementet alltjämt hämtar sina soldater och som därför kan bliva oss alla, som tillhört och tillhöra regementet — gammal och ung — en lämplig plats för främjandet av kamratskapet.

Väl mött, kamrat!

G. EHRENBORG.

IDROTTEN VID REGEMENTET.

I 14 har alltid haft många goda löpare.

Regementet har aldrig tillhört de s. k. stora idrottsregementena. Nog för att många och framstående idrottsförmågor fostrats vid regementet, men de hava i allmänhet som idrottsmän framträtt under någon civil idrottsförenings färger.

Under den sista Mohedstiden började intresset för idrott allt mer och mer göra sig gällande och såväl invid som i Florsjöns klara bölja hölls idrottstävlingar vid vissa festliga tillfällen, varom äldre kamrater kunna berätta, men någon mer ordnad idrottsverksamhet förekom icke under denna tid. Löjtnanterna Söderbom (nuvarande generalintendenten), Åsbrink och Serrander (redaktör för N. P.), för att nu nämna några namn, voro idrottsstjärnor i högsta nationella klass. I och med regementets förflyttning till Gävle 1909 började idrottsverksamheten taga fastare former och redan 1910 bildades också I 14 IF. Främst skulle du idrottsföreningen taga hand om den fria idrotten, men att utan egentlig idrottsplats söka komma någon vart var svårt och därför beslöt dåvarande regementschefen, överste Fock, att låta bygga en fullt förstklassig idrottsplats, som den 6. juni 1916 kunde invigas med bl. a. tävlingar i allmän idrott och fotboll. Sedan dess har regementet haft den oskattbara fördelen av en egen idrottsplats, där regementets personal av alla grader kunnat tumla om under träningsövningar och tävlingar. Av ekonomiska skäl har nog mången gång idrottsplatsens underhåll lämnat mycket övrigt att önska, men ännu fyller den sitt ändamål, vilket icke minst visade sig vid årets friidrottstävlingar, då regementets personal åstadkom icke mindre än 1,032 godkända starter i de för tävling fastställda grenarna: längdhopp, diskuskastning, löpning 100 och 1,500 m. och tillförde regementet härigenom en så hög poängsumma att den gott torde räcka till första plats i den militära grupp regementet tillhörde. Att Gestriklands idrottsförbund nu för 5. året i följd troligen kan vinna huvudtävlingen idrottsförbunden emellan är till stor del tack vare regementets förnämliga insats (av förbundets 5,222 poäng bidrog I 14 med 1,411).

Att här i en kort artikel redogöra för idrottsverksamheten vid regementet under tiderna torde knappast låta sig göra, jag vill i stället ge några glimtar från olika idrottstävlingar under årens lopp och börjar då med *allmän idrott.*

Under hembygdsfesterna anordnas städse stora idrottstävlingar i såväl allmän idrott som militär idrott med hundratals deltagare i varje gren. Åren 1916 och 17 deltog regementet i Svenska Dagbladets stora stafettlöpning. Den första rapporten på Stadions anslagstavla 1917 meddelade, att I 14 ledde vid första växlingen. Det var dåvarande löjtnant Frykberg, som lyckats skaka av sig de övriga storlöparna och hade nöjet att sända iväg sin avlösare ett gott stycke före det övriga kopplet. Under hemresan diskuterades väldeliga deltagarnas insats i löpningen, och så gott som varje löpare hade gjort stordåd på sin sträcka: löpt om flera konkurrenter. En utomstående måste av diskussionen ovillkorligen få den uppfattningen att regementets lag överlägset segrat i hela tävligen — i själva verket blevo vi omkring 20. lag. Som fjärde militärlag och bästa lag från Norrland lyckades vi dock placera oss.

När orienteringslöpning år 1923 infördes som civil idrottsgren, voro de militära löparna första åren ganska överlägsna tack vare större orienteringskunskap. De fyra första åren gick också distriktsmästerskapet i lagtävling i obruten följd till regementet; som individuell

mästare 1926 placerade sig löjtnant Wiklund. Under de första åren begagnade sig många civila löpare av s. k. hängningsmetod. Den gick ut på att invänta en bättre, men kanske mindre snabb orienterare och sedan låta honom lotsa sig igenom banans alla svårigheter för att mot slutet skaka av sig vägvisaren med ett skadeglatt: "Tack för hjälpen, nu klarar jag mig själv". Vid mästerskapstävlingen 1924 fick jag en sådan persedel på halsen. Att springa ifrån honom var omöjligt, han bara följde som en skugga och gav varken akt på karta eller

Klarar han ribban?

kompass, och det värsta var, att jag visste han tillhörde en förening, som hade två verkligt bra orienteringslöpare. Jag fick således på inga villkor lotsa fram honom till en bra placering, som därigenom kunde äventyra vår lagseger, utan beslöt att ta en försvarlig omväg till första kontrollen, dit jag för övrigt varit många gånger och väl kände till stigarna. När vi äntligen kommo fram till kontrollen voro vi omkring 20 minuter försenade. De andra kontrollerna togo vi normalt och när de röda skärmarna vid målet blevo synliga skenade min följeslagare iväg. Vi hamnade naturligtvis långt ned på prislistan, men han blev tredje man i sin förenings bästa lag; jag däremot kom inte ens med i vårt andra. Den gången vann vårt första lag med endast några minuters marginal över just den andra föreningens lag.

Dragkampen, som även sorterade under allmän idrott, omhuldades varmt tiden närmast före och efter 1912 och varje år anordnades serietävlingar mellan kompanierna om ett särskilt vandringspris: en svartvit fana. Hur länge dessa tävlingar pågingo kan jag icke exakt angiva, men då dragkampen togs bort på svenska mästerskapstävlingarnas program, upphörde intresset för dragkampen även vid regementet. Att Livkompaniet särskilt flitigt tränat 1915 framgår av rego 30. aug. nr 186: "Till chefens för 1. komp. förfogande ställes ett belopp av 24 kronor, som utanordnas från enskilda lägerkassan, att tilldelas viss personal vid kompaniet som belöning för ådagalagd god träning i idrott" (d. v. s. dragkamp). Resultatet av träningen stannade icke med denna belöning — ett svenskt mästerskap i dragkamp följde också med.

Fotbollspelet har städse varit populärt bland de värnpliktiga och serier mellan kompanierna ha spelats sedan långt tillbaka, först om ett vandringspris bestående av en blågul fana och sedan 1924 om en silverstatyett. De flesta av distriktets fotbollsstjärnor ha kämpat väldiga i dessa serier och statyetten har nog mången gång hamnat hos ett kompani, som varit begåvat med någon eller några av dessa stjärnor. Sundberg, Forsblom, bröderna Dunker, Gunnar Jansson och Bryngelsson från Sandviken samt Gunnar Jansson och "Hogga" Carlsson från Gävle minns jag särskilt. Statyetten hamnade första året hos signalkomp. och därefter 1925 10. komp., 26 5. komp., 27 kspkomp., 28 2. komp., 29 5. komp., 30, 31 och 32 underbefälskomp., 33 7. komp., 34 kspkomp., 35 och 36 3. komp. och 1937 kspkomp. Även de olika befälsgrupperna satte tidigare upp lag för att tillfälligtvis spela mot varandra. Särskilt påminner jag mig en match 1917 då officerarna lyckades spela oavgjort mot furirerna. Den framgången firades som en stor seger och lagets kapten och centerforward "Kicken" Braide blev sedan storligen hyllad för sitt överlägsna spel.

Handbollspelet introducerades här i Gävle av lag från regementet, och när sedan seriehandbollen började var I 14:s lag ett av de bästa. Seriematcherna ha städse spelats i regementets gymnastiksal.

I skidlöpning har regementet vunnit sina största framgångar. För sin stora militära betydelse har denna idrottsgren i en lång följd av år erhållit särskilt understöd av statsmakterna, vilket emellertid borttogs fr. o. m. vintern 1932. Dessutom har en sammanslutning av officerskårerna inom de norrländska regementena — som år 1902 bildades och därvid uppsatte ett vandringspris i orienteringslöpning på skidor mellan officerskårerna — verksamt bidragit till höjandet av skidlöparintresset inom regementet. Under senare år har också det s. k. Ebersteinska priset bidragit till höjande av intresset för skidlöpningen såsom tävlingsidrott. Att vid de stora militära skidtävlingarna göra sig gällande är ganska svårt för ett regemente med så ojämna vintrar som I 14 kan räkna på, särskilt när det gäller anslutning med så stor del av en personalgrupp som möjligt, vilket är fallet med de ovan nämnda officerstävlingarna. När därtill kommer att träning under tjänstgöringstid icke infördes vid regementet förrän i början av 1920-talet, under det att de övriga norrlandsregementena ansågo sig kunna anslå tid 1 à 2 gånger per vecka till personlig träning, inser man lätt, vilken hopplös kamp regementets representanter fingo uppta vid dessa tävlingar. Därför väckte det också en oerhörd sensation vid tävlingarna 1916, då regementets bästa lag — bestående av löjtnanterna Frykberg, Eriksson och Lidén — anlände till målet på ett led linje med en av tävlingens bästa tider (endast tre löpare representerande tre olika regementen kunde notera bättre tider). Länge ansågs också lagets tid oslagbar, men I 20 lyckades dock få några sekunder bättre tid med sitt snabbaste lag och jämtarna kunde den gången tilltvinga sig den slutliga segern om vandringspriset tack vare att praktiskt taget hela officerskåren deltog och tillryggalade banan under maximilöptiden. År 1907 stod regementet för första gången för rusthållet av dessa tävlingar, som då ägde rum mellan Falun och Ryggen, och den tävlingen glömmer nog icke deltagarna så snart på grund av att den blev så oerhört ansträngande. Sista tävlingen gick av stapeln i Bollnäs 1936 med I 13 som anordnare och även då gjorde regementet en god insats, eller vad sägs om att vid 2. kontrollen (då ungefär 2/3 av banan tillryggalagts) 13 av regementets 15 deltagare inkom före någon annan konkurrent.

I budkavletävlingarna för underofficerare inom norrländska truppförband har även många gånger goda in-

satser gjorts av regementets deltagare. Så t. ex. 1929, då tävlingarna anordnades av regementet. Det var spännande timmar natten 25.—26. februari då i närmare 30 graders kyla massor av åskådare väntade på de tävlande. I 14 låg vid sista växlingen först, tack vare en utmärkt löpning på andra sträckan av sergeanterna Brink och Lindström, men skulle ett försprång på 5 minuter kunna hållas? Vid kontroll vid Oslättfors hade regementet fortfarande ledningen och att lagets snabbaste man, sergeant Molin, skulle göra sitt bästa för att på den från kontrollen utprickade vägen till målet bibehålla sin placering var givet. Väntan blev lång, men så kom en trött och halvblind löpare vägen fram, ej den vi helst ville se utan en bodensare. Han hade passerat Molin på vägen utan att själv veta om det — på grund av snöblindhet — och blev därför mycket glatt överraskad, då han fick reda på att han var först i mål. Året därpå befäste regementet sitt anseende genom en ny andra placering i denna hårda konkurrens.

I budkavletävling för manskap lyckades regementets lag tilltvinga sig en ärofull seger 1924 efter många äventyr. Laget, som bestod av korpral Söderlindh, värnpliktige 778 Persson och 745 Hedblom jämte reserver var särskilt specialtränat för denna tävling. Under första sträckan lyckades Söderlindh åka ifrån de övriga men fann ej växelstationen på angiven plats. För att få bättre skydd mot en besvärande blåst hade nämligen stationen flyttats från den angivna platsen på en sjö till en närbelägen gård. Härigenom gick laget miste om sitt försprång. Även andra sträckan blev äventyrlig. Kartorna till andra sträckans män hade växlingsfunktionären glömt, så att samtliga löpare fingo starta utan kartor. Våra pojkar hade "pumpat" en skogsarbetare omsorgsfullt och fått av honom värdefulla upplysningar, som väl skulle förvaltas, och så uppgjordes en liten krigslist. En skogsväg, som avsevärt förkortade vägsträckan, skulle användas, men knuten var att oförmärkt för de övriga slå in på den vägen. Löparna kommo iväg praktiskt taget samtidigt, varför de kommo åkande på en lång kolonn efter landsvägen, med I 14 reservman som tätkarl. Snart passerades skogsvägen och tätkarlen och alla de övriga fortsatte landsvägen fram i ursinnig fart. Endast Persson, som fått något mankemang med ena skidan, hade sackat efter och kunde därför oförmärkt av de övriga smita in på skogsvägen. Nu fick även han fart på skidorna, och eftersom han var en av Hälsinglands snabbaste löpare gick det undan med besked. När han efter halvannan mil kom in på den landsväg, de övriga skulle använda, hade han förskaffat sig ett avsevärt försprång. Men efter hand började han bli trött och inte heller visste han hur långt det var kvar. Allt nog, de övriga togo in på hans försprång minut efter minut och vid växlingen hade försprånget krympt ihop till endast några 10-tal meter. Således åter klungåkning och nu i mörker. De flesta löparna valde att följa skogsvägar, som de före starten blivit upplysta om av välvilliga ortsbor, endast ett lag, jämtarnas, tog den ett par mil längre varande landsvägen. Till den stora gruppen hade således våra pojkar sällat sig men efter omkring 1/2 mils löpning tappade de bort vägen på en sjö. Här gällde det att handla raskt. Våra pojkar fann snart ett skidspår, som gick i riktning mot landsvägen, och togo det omedelbart, de övriga sökte efter vägen, som kom bort. När de våra kommo upp på landsvägen började jakten efter jämtarnas lag. Snart blev Hedblom ten, men hans uppgift var hart när hopplös, ty jämtarna ensam, då hans reserv icke kunde hålla den hårda farhade fått ett försprång på omkring 20 minuter. Efter åtskilliga timmars löpning fick han i skenet av en lampa utanför en gård se två par skidor och stavar invid vägen. Han misstänkte genast de tillhörde de båda konkurrenterna och smög sig därför förbi gården så oförmärkt som möjligt i skydd av ett dike och sedan fortsatte han med fördubblad energi, för att som förste man överlämna sin budkavle vid målet.

År 1928 gick Ebersteinska priset till regementet efter en mycket svår och besvärlig nattlig orienteringslöpning. Den gången var det löjtnant Wiklund, sergeant Molin och korpral Bohman, som förde regementets färger med den äran. Många flera tävlingar äro värda att räddas ur glömskan men utrymmet medgiver det knappast.

Den militära idrotten, särskilt i form av fälttävlan, har även omhuldats vid regementet, med bl. a. årligen återkommande tävlingar, men några större framgångar vid nationella kraftmätningar har icke nåtts, varför jag här icke närmare går in på dessa.

År 1937 infördes vid regementet en ny slags tävlingsform, s. k. *femgrenarsstafett.* Den omfattar löpning på bana och väg, simning, cykelåkning, skjutning mot ballonger och terränglöpning och det lag, som snabbast avverkat samtliga grenar blir segrare. Tävlingen åtrog sig stort intresse förra året och deltagandet från såväl civilt som militärt håll blev mycket stort. Segrare i huvudtävlingen blev en av stadens civila idrottsföreningar; bland korporationslagen däremot segrade furirerna med kspkomp. som andra lag.

Holger Lidén.

Föreningsnålen bör bäras av var och en som tillhört I 14.

Nålen försäljes av sekreteraren, kapten N. E. Nielsen, I 14, Gävle.

Begär alltid

HELSANS VICHY- SODA- SELTERS- VATTEN

Tel. 329 Mineralvattenfabriken Helsans Nya A/B i Gefle. Tel. 329

Kontrollant: Professorn Med. Dr. Greve Carl Th. Mörner.

BJÖRNKLÄDER

äro SEGSLITNA ARBETSKLÄDER

Allt i branschen

Erik Lindberg Färghandel A.-B.
Centralpalatset

Skor

från

ZIMMERMANS

Begär

GEVALIA-BLANDNING

och Ni vet att Ni får ett omsorgsfullt rostat, doftande, gott kaffe.

Livränta ersätter **Pension**

likasom ock

ett tillförsäkrat **KAPITAL** större eller mindre-

lättar ålderns börda!

Begär upplysningar av

Livräntе- och Kapitalförsäkringsanstalten i Gefleborgs län

Centralplan 5

Många herrar äro verkliga kaffespecialister. Är Er man "kaffe-förståsigpåare", då skall Ni bjuda honom på **Gefle Vapen** — kaffet som är en utsökt smakkombination.

O. A. Johansson & C:o

Gefle

Etablerad 1878

Import och engrosförsäljning av **Färgstofter, Oljor, Fernissor, Tekniska preparat** samt i övrigt allt som tillhör en välsorterad färghandel

Rikstelefoner: 174, 2200, 1320, 989, 1618 och 3595

Åkersons Kol

Telefon 15, 1115

Telefoner: 416 & 3916

OLSSONS BLOMSTERHANDEL

Nygatan 15 Gefle

Gefle Manufaktur Aktiebolag

Strömsbro

Svanens *Flaneller*

Kulörta Bomullstyger

Hemslöjdsgarner

(äkta färger)

rekommenderas

SUNDSVALLS ENSKILDA BANK AKTIEBOLAG

Kontor i Gefle: Drottninggatan 28

Ett familjegräl på 1680-talet.

Axplock ur överstebostället Mårdnäs historia.

När gamle kommendanten Lars Persson Barnskiöld (död 1682) i mitten av 1670-talet äktade den stolta härskarinnan på Mårdnäs herregård, Anna Catharina von Wolden — änka efter narvakommendanten Anders Månsson Arenfelt, som den 7 juli 1665 fått frälsefrihet på herrgården — och på köpet blev styvfar åt hennes söner, fänrikarna i fransk resp. holländsk tjänst Anders och Mårten, samt hennes med ryttmästare Fritz Knorring förmälda dotter Anna Catharina, då anade han nog inte, att han begick sitt livs stora misstag. Den äktenskapliga lycka, som Barnskiöld väl drömt om på sin ålders dagar, visade sig nämligen snart vara av ytterst problematisk karaktär, och till sist gick det så långt, att den gamle krigaren måste vädja till Segerstatinget i slutet av februari 1681.

Att saken så kom inför offentligheten, hängde ytterst samman med, att Barnskiöld icke lyckats av sin hulda maka "få rächning och satisfaction för sin gjorde resa till Ingermanland" och därtill "icke allenast intet niutit hemfreden på Mårnäs, utan worden af sin maka och Styfsöner Arenfelterne till sin Ähra läderat och illa hamblader". Inför tinget fortsatte det animerade familjegrälet; "fru Öfwerstinnan" anklagade Barnskiöld för att ha rövat bort det skrin, vari hon förvarade sina räkningar, varpå rätten "förde henne till betänkiande, att hon bordt sådane rächningar länge sedan haft färdiga och bytt sine barn ifrån sig, förr än hon trädde uti det senare ächtenskapet". När rätten så skulle ta sig en titt på skrinet, begärde Barnskiöld, att de bancosedlar, som ev. kunde finnas däri, skulle bliva under rättens förvaring, men då svarade överstinnan med att begära, att Barnskiöld skulle ställa "caution" för sig, och fänrik Anders lade lök på laxen genom förklaringen, att han "inte ville betro sin styvfader om 10 halvören. Men om bara Barnskiöld aldrig mera visade sig på Mårdnäs, så skulle han gärna få taga ut vad honom tillkomme på herrgården".

Så började vittnesförhören, och vid dessa blottades en hel del häpnadsväckande detaljer angående familjelivet på Mårdnäs. Många hade hört, hur Barnskiöld och de övriga familjemedlemmarna trätat, ja själve länsman Jon Olofsson hade vid ett besök på Mårdnäs kunnat konstatera, att "dher war en sådan låth, att han war glad han kom dädan". Och landbonden Johan Olofsson visste berätta, att Barnskiöld "medh gråtande Tåhrar" och med ett "Gud nåde mej, gamle man" på läpparna kommit in i stugan och förtalt, hur han blivit misshandlad av sin styvson.

Men ryttmästare Knorring, Arenfeltarnas svåger, ville inte vittna, enär han ansåg att både Barnskiöld och Arenfeltarna voro hans ovänner. Han erkände emellertid, att han kallat Mårten Arenfelt fadermördare vid ett tillfälle, då denne gått emot styvfadern med en matgaffel.

Så fortgick rättegången under ständiga kollisioner mellan Barnskiöld och Arenfeltarna, som ideligen tillvitade varandra än den ena, än den andra beskyllningen. Rätten försökte så gott sig göra lät få till stånd en avräkning mellan parterna, men fänrik Arenfelt medgav just ingenting, förrän han blev överbevisad, och överhopade däremellan sin styvfader med skällsord och smädelser inför sittande rätt. Men än värre skulle det bli....

Snart nog blevo nämligen ännu flera inblandade i rättegången, som pågick åtskilliga dagar. En vacker dag stod också ryttmästare Knorring som kärande, och svarande var tjänstepigan Bryggare-Margreta på Mårdnäs, som både inför prästerskap och landbondefolk beskyllt ryttmästaren för våldtäkt, då han en afton kommit hem "något druckin". Det visade sig emellertid vid målets handläggning, att Bryggare-Margreta mutats av "fru överstinnan och ungefruen" att sprida ut våldtäktsryktet om ryttmästare Knorring, då överstinnan inte ville att ryttmästaren skulle få hennes dotter till äkta. Ryttmästarens rykte blev alltså rentvått, men Bryggare-Margreta fick böta 40 daler silvermynt, och fru överstinnan själv, "som störste ophofwet warit", fick böta lika mycket samt umgälla rättegångskostnaderna med 40 daler silvermynt.

Medan målet mot Bryggare-Margreta pågick, infann sig också ryttmästarens fru, Anna Catharina Arenfelt, och hotade sin man, att om han icke avskedade sin dräng Samuel och slutade att slå henne för Samuels skvallers skull, så skulle hon "alldeles gå ifrån honom". Ryttmästaren svarade emellertid, att han nog kunde slå henne, om han blev förargad, men orsaken härtill vore "gamla frun", som hetsade upp dottern emot honom, "och därest han hädanefter finge se någon häst komma från Mårdnäs efter henne, förbannade han sig, att han den skulle ihjäl skjuta, och släden i hundrade stycken sönderslå".

Vid nästa rättegångstillfälle drog ryttmästare Knorring inför rätta en kontrovers mellan honom och svågern Anders Arenfelt. Enligt ryttmästarens påstående, hade han en kväll blivit inkallad till Arenfelt och "gamla frun", vilka överhopat honom med glåpord. Ryttmästaren återvände då till sitt rum, men när Arenfelt försökte tränga sig dit in, tog ryttmästaren sina pistoler, gick ned på gården och bad att få ut sina kläder. Arenfelt hade då skickat efter löjtnanten vid Hälsinge regemente Carl Biörnbärgh, vilken kommit in i trädgården genom en lönnport, men ryttmästarens dräng Samuel hade sett händelsen från köket, och genom Barnskiöld hade ryttmästaren blivit varnad att "för Guds skull rida av gården, eljest lärer det bliva farligt buller av".

Arenfelt hade emellertid sin egen version av händelsen, och den gick bl. a. ut på, att han tillkallat Biörnbärgh som medlare i bråket, men att det inte var så helt med den saken, kom snart till synes.

Nästa gång Mårdnäsmålet påropades hade nämligen ryttmästare Knorring instämt löjtnant Biörnbärgh, emedan denne skickat efter några knektar vid sitt kompani, beväpnat dem med bössor och pistoler och ställt dem i

vid Mårdnäs och skjutit efter honom genom ett fönster, medan däremot ryttmästaren frikändes för att han kallat Arenfelt snapphane, "eftersom en slik retorsion hövdes på en sådan inconserabel action". Brodern Mårten Arenförsåt mot ryttmästaren. Orsaken härtill antog Knorring vara, att Arenfeltarna förtalat honom hos Biörnbärgh. Biörnbärgh erkände, att han tillkallat två knektar, bröderna Olof och Jonas Brodde, för att förhindra drängen Samuel från att sekundera sin herre, vilken Biörnbärgh sänt "sin ährlige paroll att han skulle ensammen komma emot honom neder för Landa", där det alltså skulle bli en regelrätt duell. Biörnbärgh begav sig också mycket riktigt till den bestämda platsen, endast beväpnad med sin viraklinga, men när ryttmästaren anlände med en pistol i handen, tog både Biörnbärgh och den ena soldaten snöpligen till flykten. Det framgick också under rättegången, att Anders Arenfelt hade ett finger med i spelet såtillvida, att han för Biörnbärgh uppgivit, att ryttmästare Knorring förolämpat denne. Och för en hetlevrad karolin låg givetvis under sådana förhållanden tanken nära att avtvå skymfen i en duell, även om sådana voro förbjudna enligt kungl. duellplakatet av år 1662.

Som det yttersta upphovet till duellen dömdes Anders Arenfelt att böta 40 daler silvermynt och att betala lika mycket i rättegångskostnader. Vidare fick han böta 40 daler för att han vid Landa smädat ryttmästare Knorring samt 40 daler för att han förolämpat ryttmästaren felt, som förolämpat nämnden i tingssalen, fick böta sammanlagt 80 daler. Biörnbärgh dömdes till 40 dalers plikt för överträdelse av kungl. duellplakatets bestämmelser, likaså ryttmästare Knorring.

Belysande för de karolinska officerarnas häftiga lynne är en liten episod i samband med avkunnandet av domen om duellen. Efter ett inledande ordbyte förklarade sig Biörnbärgh och ryttmästaren vilja hjälpa den andre att böta. Rätten tillsade dem då att "bringa sina humörer till vänlighet", varpå Biörnbärgh förklarade, "att ingen ärlig karl skall härefter bruka någon värja med ryttmästare Knorring".

Beträffande bråket mellan Barnskiöld och hans styvsöner, vilka på grund av deras adelsprivilegiers lydelse icke i detta mål kunde dömas på orten, "kunde häradsrätten icke förtiga, att hr Överstelöjtnant Barnskiöld fick av nämnden och socknemännen under dess socknesigill ett gott vittnesbörd, att han på de sex åren, han här varit, sig fridsamt och ärbart emot hög och låg comporterat haver; däremot hans maka, välborna fru överstinnan Catharina von Wolden, är och varit mycket trätosam och av ivrigt sinne, så att den förra hennes salig man, hr översten Arenfelt, och denne senare, hr överstelöjtnant Barnskiöld, ofta måst fly av gården till att undfly eder och olåt, och kunde nämnden icke annat förstå, än att modren retat sine barn emot deras styvfader", varför både modern och sönerna i rättegångsexpenser pålades vardera 40 daler silvermynt.

Erik Wickberg.

Kamratföreningens styrelseberättelse för år 1938.

Styrelsen för Kamratföreningen har härmed äran avgiva följande berättelse för verksamheten under år 1938.

Antalet föreningsmedlemmar var vid 1938 års slut 912, varav 9 hedersledamöter och 9 ständiga medlemmar.

Följande föreningsmedlemmar hava under året avlidit:

Fanjunkare Simon Holmström,
Överste C. A. Nordenadler,
Överste Ch. D. Tottie,
Överste C. A. Fock.

Vid Kamratföreningens första årssammanträde valdes följande ledamöter till:

Ordförande:
Generalmajor Söderhielm.

Vice ordförande:
Överste Ryman.

Sekreterare:
Kapten N. E. Nielsen.

Kassaförvaltare:
Fanjunkare R. Lindström.

Ledamöter:
Riksdagsman Per Persson,
Redaktör Victor A. Östlund,
Vaktmästare Gösta Björk,
Konsul Jacob Wennberg,
Major K. G. Sohlén,
Kapten Sten Söderhjelm,
Löjtnant A. J. Ek,
Furir H. Månsson.

Revisorer:
Konsul B. Berggren,
Herr P. M. Persson i Valbo,
Vaktmästare A. Rosengren.

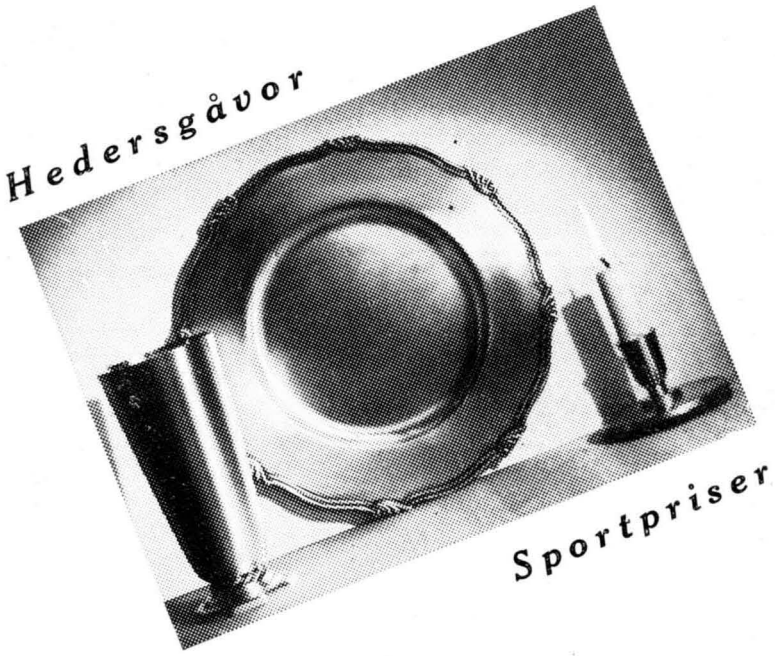
Revisorssuppleanter:
Bankdirektör Axel Skoglund,
Kamrer Eric Westlund,
Furir Trygg.

Valberedning:
Kapten Hugo Hellström,
Banktjänsteman C. Müntzing,
Sergeant A. F. Karlsson.

Suppleanter:
Redaktör E. Serrander,
Ingenjör T. Ygge,
Musikfurir Hemström.

Föreningens kassa visade den 31 december 1938 en behållning på kronor 1,065: 93, vilken kapitalbehållning var placerad på följande sätt:

Föreningsnålar i lager		722: 25
På postgiro	332: 63	
Behållning hos kassaförvaltaren	11: 05	343: 68
		Summa kronor 1,065: 93

"Flera generationer ha köpt **Silver** hos oss och blivit belåtna."

Wahlbergs

Juvelerarefirma

Drottninggatan 33

GEFLE

Varumärket

för alla sportartiklar

hästhuvudet i hästskon

utgör en garanti för bästa svenska fabrikat.

Tillhandahålles i Sport- och Järnaffärer.

A/B Elof Malmberg

Gefle

Firman grundad år 1905

Andersson & Lundqvist A.-B.

Etablerad 1887 — Etablerad 1887

Skeppsklarerare

Befraktnings-, Speditions- & Kommissionsaffär.

Sjöförsäkringar. Magasineringar.

Belgiskt v. konsulat.

Telegrafadress: "LUNDQVISTS"

Telefoner: Utrikesavdeln: 5, 111, 1125, 1211, 1411, 3911, 4303, 4511.
(i Linjeväljaresystem)

Inrikesavdelningen: 11, 1125, 1874.

Vapendragare

Köp Edra möbler hos

A.-B.

Möbelproduktion

Gefle, S. Kungsg. 3. Tel. 176, 177

A. E. HILDEBRAND

Kungl. Hovjuvelerare

GEFLE

Telefon 1975

Lidholms – *då det gäller* ***Herrkläder***

Lidholms är Norrlands största affär i "Herr"-branschen med avdelningar för Herrskrädderi, Herrkläder, Herrekipering, Herr- och Damskor, Reseffekter samt Gosskläder och Gossekipering.

LIDHOLMS, Drottninggatan **30,** Gefle

Vill Ni ha en sportstuga . . .

eller är det något annat som Ni länge önskat Er — men icke ansett Eder ha råd att köpa? Öppna då konto hos oss och föresätt Er att spara regelbundet, så blir Ni snart i tillfälle att skaffa Er det Ni helst vill ha.

Spar hos **GEFLE STADS SPARBANK**

A.-B. MOTORTJÄNST I GEFLE

S. SKEPPSBRON 20. Tel. 929, 970, 1070, 5429.

NORRLANDS STÖRSTA och MODERNASTE BILVERKSTAD

ALLT FÖR BILAR

Besök vår bilutställning av Ford's senaste modeller.

STÖRSTA SORTERINGEN

BILLIGASTE PRISERNA

HOS

LORENTZ KARLSSON

GLAS och PORSLIN TEL. 122

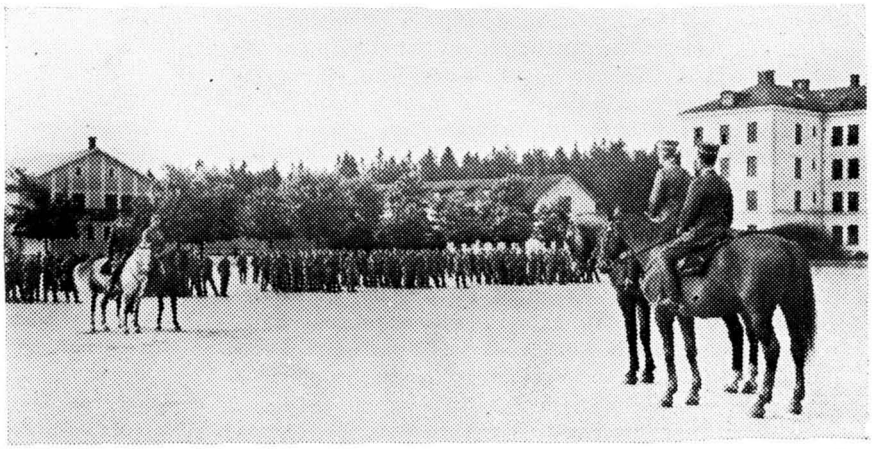
LÄKEROL ä' "greppet direkt"

När man ska' snacka så mycket som en annan får göra, så blir man lätt sträv i halsen. En tablett som verkar lösande och lenande är då ovärderlig. Jag tycker LÄKEROL ä' "greppet direkt."

Elof Ahrle

Läkerol

BEREDSKAPSBATALJONENS VÅR-MANÖVER

Beredskapsbataljonen avtackas av översten efter slutat värv.

"Ligger du inne igen?" — "Ja, jag är 35:a, förstår du och jag hör till beredskapsbataljonen och gör trettio dar." — Hur många gånger har inte ett samtal påbörjats på detta sätt under den förflutna "beredskapsmånaden".

Nu är den tilländalupen och lyckligtvis sluppo vi användas i någon form, som hade det verkliga krigets allvar över sig. En viss touch av realitet kände man dock, då man redan efter knappt en veckas repetitionsutbildning — ungefär samma tid som skulle ha ställts till disposition under verkliga förhållanden — lämnade kasern och ryckte ut, nu blott på en fyra dagars manöver. Fältmanöver. Det ordet brukar i allmänhet vara synonymt med regniga höstdagar, leriga, uppblötta vägar och bistra, mörka nätter.

Nu kunna åtminstone vi 35:or inlägga en helt annan betydelse i detta ordet vad vädret beträffar, ty något bättre kan man icke önska sig. "Och dock icke mera uppsluppen stämning", kanske någon säger, som åsåg hemmarschen. Nåja, kære civilist eller vem det nu var. Gör om de dagarnas arbete och vi skola stå till tjänst med beredvilliga bårbärare!

En arla vårmorgon slingrade sig en lång marschkolonn västerut för att sammanträffa med förband från Östersund och Karlstad, som tillsammans med oss skulle bilda en fältstark bataljon. Som alltid sjöngs det glatt i början men allt efter det att kilometerantalet växte tystnade också de hurtiga visorna. Även om man inte var trött, ville man spara krafterna till kommande behov. Dessutom låg det nyfikenhet i luften. "Killarna" oppe från Norrland och från Västsverige diskuterades. De där skulle ju vederbörligen granskas och prövas. Och till detta gavs det tillfälle, då Kallbäck nåddes, där batch inom kort kunde se ut över en fulltalig bataljon.

Härefter vidtogo de egentliga övningarna, vilka blevo så arbetsamma, att till och med de i bataljonsstaben ingående förbanden fingo tillfälle att deltaga mera intensivt. Eljest tycks åtminstone personalen inom vissa delar av staben ha den uppfattningen, att arbete icke hör hemma där. Den, som själv arbetat i en stab, det må vara kompani- eller högre stab, vet, att där alltid råder ett intensivt arbete. Men helt naturligt finnes i en stab viss personal, som icke alltid "kommer intill", när det gäller att uträtta något. Detta har gjort, att för många begreppet "stab" blivit lika med vila. Under beredskapstiden hände sig följande, som belyser ovanstående. En löjtnant går igenom korridoren och finner där två värnpliktiga, sittande på en bänk. "Vad gör ni där?" frågade löjtnanten. "Ingenting", blev svaret. "Ja, men ni ha väl någon befattning?" "Nä, löjtnant, vi ä i staben."

Efter ett övningsmoment i anfall, kombinerat med en ansträngande terrängmarsch, vilket tog dagen i anspråk, förlades bataljonen omkring Valbo station och även om icke förläggningen kunde jämföras med den i kasern, som nu i all hast blivit något, som man längtade till, sattes ett obeskrivligt värde på den välbehövliga vilan i tälten, ur vilkas taköppningar gnistor från eldkorgarna sprakade upp mot den mörka himlen.

Dagen därpå upptogs av "förflyttning på landsväg". Egna trupper skulle kastas fram mot kusten för att hindra fientlig landstigning och målet för vår bataljon var trakten kring Trödje. Dagen var het. Solen brände på landsvägen och hundratals fötter skavdes och svällde i de spritt nya marschskorna, som vi vid inryckningen utrustats med. Packningen blev tyngre och rasterna blevo allt mer begärliga. Men ingen klagan hördes, ty denna marsch var ett förelagt pensum, ett slags sportprestation så god som en annan och visst skulle den klaras. Gefle stad försvann bakom oss, Strömsbro passerades och en bit norr därom utbredde sig den natursköna och för sitt fågelliv bekanta Mårdängsjön för krigarnas blickar. Men i dessa till synes trista stunder spirar alltid den militära humorn i en eller annan form. Under en av de sista rasterna, då grabbarna i bataljonsstaben sutto och plåstrade om sina fötter, som nu sågo allt annat än trevliga ut, sitter bl. a. rapportkarlen Bergström och betraktar filosofiskt sina svullna apostlahästar. Plötsligt bryter han tystnaden och utbrister: "Hör I grabbar, om morsan såge det här, toge allt t—n befälet". Nu kunde det värka bäst det ville, ty nu var stämningen räddad.

Att det inte var långt kvar hade man snart klart för sig, ty en cykelordonnans hade mellan uppdragen utskickats till koktrossen och han meddelade, att bruna bönorna när som helst kunde serveras. Mycket riktigt, inom kort var nattens förläggningsplats nådd. Visserligen var det mindre lustigt att taga itu med tältslagning, vedhuggning o. dyl., men man

visste, att det var något ofrånkomligt för att få ligga varmt och skyddat.

På kvällen lät generalmajor Holmqvist avblåsa övningarna för att trupperna skulle få vila. Inom parentes sagt var generalen utan tvivel den populäraste under dessa dagar. Över allt dök han upp, gav den enskilde några uppmuntrande ord med en glimt bakom monokeln och fortsatte till nästa förband. Säkerligen blev han en smula förvånad, då han helt plötsligt i en bäck upptäckte ett tiotal mannar, som just var i färd med att taga sig ett uppfriskande dopp. Emot honom kom en naken studentkorpral vadande och anmälde: "General, andra spaningspatrullen ur tredje kompaniet, efter fullgjort uppdrag, kroppens vård."

Fienden tillbakaslogs framgångsrikt och dagen därpå skulle bataljonen insättas längre ned vid kusten omkring Utvalnäs.

Marschen oroades av flyganfall då och då. Visserligen tycktes vissa förband totalt ignorera fiendens närgångna uppmärksamhet, men det berodde visst på att vederbörande reservbefäl inte just då kom på lämpligt kommandoord vid sådant tillfälle.

Då vi efter dagens terrängförflyttning uppnått Utvalnäs och där intagit gruppering efter kusten, visste man, att dagen därpå skulle man få återse Kungsbäck med all dess komfort: halmmadrass, tvål och vatten m. m., och därför tog man med friskt mod itu med de uppgifter, som ålades en. Det låg spänning i luften. Fienden väntades landstiga någon gång under natten och nu skulle detta till varje pris förhindras.

I bataljonsstaben arbetades det febrilt, ordonnanser och rapportkarlar kommo och gingo, telefon och radio arbetade. De, som icke för tillfället voro upptagna, hade naturligtvis som vanligt samlat sig kring hästskötaren Andersson, som energiskt och målmedvetet sökte bibringa sin anförtrodda häst elementen i Ex. I. Sedan han fått en skara kring sig genom kommandot: "alla direkt underställda hästskötare och därmed jämställda till mig", vidtog uppvisning av "giv akt", då hästen märkbart företog en hastig uppsträckning, manöver o. dyl. Hela föreställningen slutade med en sockerbit och som tack härför "vackert ben".

Alltnog, fienden kom så småningom. Rapporter strömmade in. Över allt fiender. En intensiv skottlossning hördes utefter hela linjen och så mitt i allt, "Eld upphör" och "Tropp".

I och med detta var manövern avslutad, och trupperna återvände, kanske litet trötta och medtagna, men dessa dagar kunde icke blott märkas i krigarnas solbrända ansikten utan hade de även medfört, att förband och enskilda ytterligare fått tillfälle att under fältförhållanden söka lära sig den viktiga samövningens svåra konst och i och med den ökade beredskap, truppen därigenom erhållit, ha årgång 35 års representanter bidragit till vårt gemensamma mål, ett kraftigare värn om vår demokratiska frihet.

L. Campanello.

Bilden härovan är en gammal kär bekant till många årgångar Mohedsbeväringar. Det är nämligen Per Ers mor, gammal soldatänka, som under 30 års tid var kaffe- och mjölkförsäljerska på Mohed. Hon var alltid välkommen då hon kom dragande med sin lilla kärra och hon saknade sannerligen aldrig kunder. Hon var, då detta fotografi togs (år 1907) 83 år gammal och är nu sedan länge död. Men det finnes säkerligen ännu många beväringar från regementets Mohedstid, som erinrar sig henne.

Minns du Mohed?

Minns du idyllen vid Florsjöns strand,
Mohed med suset av tallar
och sus av granar — ett sus som band
och ljuva minnen framkallar?
Minns du ej bergen, som mäktigt stå
där bortom Florvattnets yta,
och säg mig, ville du nu ej få
Kungsbäck mot Mohed byta?

Minns du ej parken med björkars rad,
då vårens grönska dem prydde,
där vårens sångare sjöng så glad,
då de unga sorgerna flydde?
Visst minns du badet i Florsjöns våg,
det härligt stärkande friska,
och ofta tränar nog bunden håg
dit åter. Jag hör dig viska:

Moheds slätt, vad du oss är kär
med dina ljuvaste minnen,
dit tanken åter tillbaka bär
och glädje ger våra sinnen.
Men Mohed är borta för krigarlek,
blir ej mer vad det var.... Och minnet
gör gamle krigaren barnsligt vek
och smått beklämd uti sinnet.

Mohedningen "Per Efraim".

Den spänstige idrottsmannen

som tränar sina muskler och sätter stål i viljan, bör icke försumma att vårda sin hud. Huden med sina otaliga porer är det, som skall utgöra en viktig utfartsväg för de utsöndringsprodukter idrottslivet framkallar.

Elfströms REPORIA Svavel-Tjärtvål

är det yppersta medlet att rena hudens porer och underlätta dess sunda verksamhet. Den avgiver ett behagligt och antiseptiskt lödder, rikt på milda och välgörande svavel- och tjärsubstanser, som hålla huden i ypperlig kondition.

MIMOSA-ljus

sprider högtid.
Det är ljuset med den klara lågan och den långa bränntiden. Finnes i följande typer:

julgransljus
lyktljus
grenljus
spiror
pastelljus
kronljus
antikljus
barngrenljus
altarljus

Dekorativa och ändamålsenliga förpackningar.

Begär MIMOSA-ljus

Efter rakningen

känns det skönt att gnida in lite MIMOSA hudcrème. Den lenar huden och skänker svalka.

Hudens beskaffenhet är emellertid olika hos olika personer och samma crème kan omöjligt passa alla. Det är därför som MIMOSA-serien omfattar inte mindre än fem olika crèmer. Var och en vetenskapligt utexperimenterad för en viss sorts hy — torr, fet, fräknig etc. Ni behöver endast begära MIMOSA-crème hos Eder handlande och välja den typ som bäst passar Eder.

Reporia Jod-tvål

tillfredsställer vår tids stora fordringar på en förstklassig toalettvål med medicinska egenskaper.

REPORIA JOD-tvål

innehåller såväl *jod* som *F-vitaminer* i sådana mängder, som visat sig vara för hudens hälsa och normala funktion nödvändiga betingelser.

KOSMIN-kristallsåpa

har överallt fått de amplaste lovord. Det är inte någon tom fras att den kallas "såpan med den höga fetthalten".

KOSMIN

finnes i lös vikt likaväl som i paket om 1/2 kg. Nästa gång Ni skall ha såpa begär då KOSMIN.

Armbands-ur

finnes i stor sortering och olika prislägen hos

K. PERSSON

Ur- & Optisk affär

Telefon 2174 *Söderhamn*

KOL - KOKS

Gödselmedel

Utsäden

J. EM. DELIN A.-B., Gefle

Tel. 83, 465, 814, 1483

Oscar Åhman

Civil- och

Uniformsskrädderi

Drottninggat. 28, Gefle

Välj ut Edert tyg i mitt stora lager

Kamrater emellan:

När det gäller kläder gå vi till

CARL A. OHLSSON

DROTTNINGGATAN 23

GEFLE

Vapen, Ammunition
Fiskredskap
Campingartiklar

Stor sortering

ESKILSTUNABODEN

Ragnar Andersson

Gefle. Tel. 75, 2675, 3646

FOGELBERGS KAPPAFFÄR

GEFLE

Bästa fabrikat Största urval

Vid behov av

Tobaksvaror

och

Rökutensilier

vänd Eder med förtroende till

Bengtssons Tobakshandel

Nygatan 25, Gefle Tel. 1869

Stor sortering av lämpliga

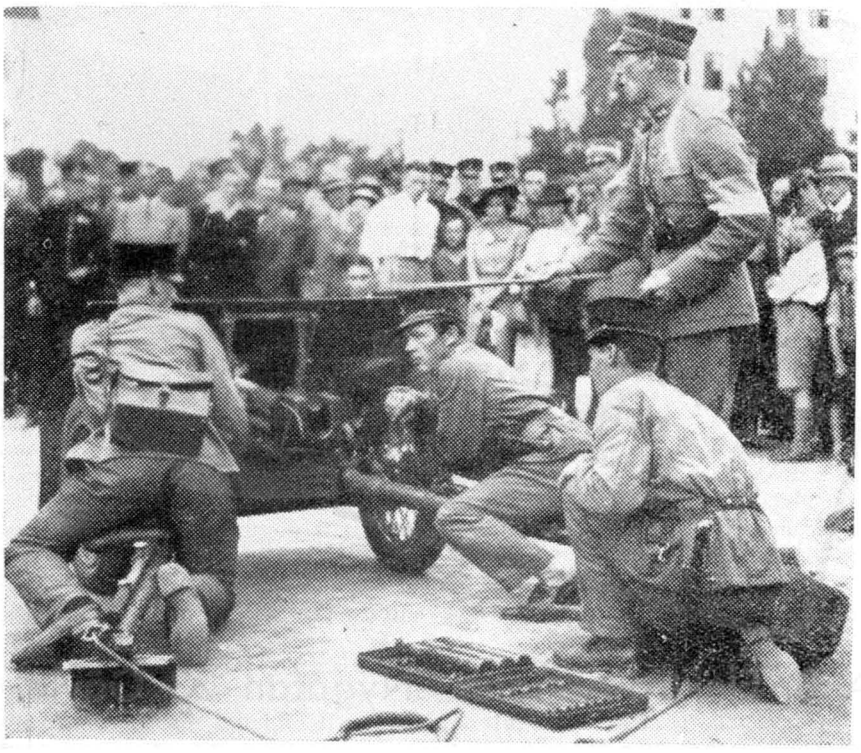
HEDERSPRESENTER

och många goda uppslag på sådana kunna erhållas hos

Hovjuvelerare E. Johansson

Nygatan 37 GEFLE Telefon 172

Bildpotpurri
från 1938.

Hälsinge regementes kamratförening fick vid sitt bildande i fjol en god start och de festligheter, som då firades vid Kungsbäck, leva alltjämt i livlig och kär hågkomst bland deltagarna. Några bilder från festen må härmed bevaras åt eftervärlden. Överst till vänster se vi uppvisning i 1600-talsmunderingar. Bilden därunder visar drätselkammarordföranden J. V. Lind och överste Ehrenborg njutande kaffetåren. Bilderna till höger visa överst gamla veteraner ställa upp och under kyrkoherde Wallman predikar. Minnesstenen flankeras av översten och regementstabschefen. Bilden längst ned till vänster visar en demonstration av modern krigsmateriel.

IZAL MOCCA blandning
är kaffet för finsmakaren
ISAAC WESTERGREN & CO. A.-B. GEFLE

Ovansjö Sockens Sparbank
Stiftad år 1861

Förvaltade medel . . kr. 11,990,000
Egna fonder . . . . . kr. 1,047,027

EMBOKA KAFFE
Till den smaken finns inte maken

DUX och ORION
radioapparater
köper Ni fördelaktigt hos
AXLUNDS ELEKTR. A.-B.
Staketgatan 42, Gefle
Telefon 456

A-.B. Elektro-Armatur Nygatan 23 Gävle.

C. P. Lindbom & Son
BYGGNADSENTREPRENÖRER
Utföra
nybyggnader och reparationer
till humana priser.
Försäljare av
Grus, Sand och Masoniteprodukter. Puts- och Murbruk.
Kontor: Norra Stapeltorgsgatan 12
Tel. 373 GEFLE Tel. 2473

Backfolk.

Från lägerlivets dagar på Mohed i slutet av 1800-talet.

Det gnistrar och röker från elden under bykgrytan i myrkanten vid vägen. Det är stortvätt i bagars tänker Orres Kristin i prästtorpet, som har sina vägar förbi. Kersti står vid tvättbrädet och gnuggar, så såplöddret flyger omkring.

De minste leker vid buskarna och tallarna vid vägen, där de ha sin lekstuga. De ha upp- och nervända lådor till möbler, och bleckburkar och söndrigt porslin till husgeråd. Tall- och grankottar äro deras husdjur, och kor, får och getter äro just nu på bete i en inhägnad hage i gräset. Slåttern är just över och gräset hänger på sina hässjor till tork. Det är rentav rysligt så mycket det är att göra i en lekstuga om sommaren! Det skall diskas, sopas, skuras och fejas. Och de ska till handlarn, som bor ett stycke längre bort. Det är storebror som står där vid sin disk, dryg och bestämd.

— Vad får det lov att vara, säger han. Jaså, knäckebröd, jo, det finns! Den tunna tallbarken är spröd och fin, det är knäckebröd. Men det finns också en tjockare och grövre sort, och det blir billigare. Skotten från tallbuskarna är den finaste färskströmming.

— Se här så fin vara! — —

Kristin går fram till Kersti och pratar.

— Det räcker till att hålla på jämt, säger Kersti.

— Det är väl så, att du inte betror nån annan heller, svarar Kristin.

— Vad det beträffar, så har stintan i köket fullt upp med disken. Och att stå härute och tvätta på sommarn är riktigt som att vila från stim och bråk inomhus. Vattnet är både mjukt och bra att tvätta i här i myrgropen, fast det är litet brunt. Så jag lär väl ner till ån och klappa i det rinnande vattnet vid kvarnen.

— Ja, jag har sett ibland, att du förutom tvättbunkarna haft ett par, tre barnungar med dig på dragkärran, och det har jag då tyckt vara bra onödigt förstås.

— Förr var jag nog så illa tvungen till det, då jag var ensam med allt. Och barnungarna kan vara sällskap nog. Nere vid kvarnen är det rent obeskrivligt grönt och fint och mycket att titta på för dem, mot i den här sandbacken och sandbrinken med de kala tallstammarna.

— Ja, ett bekymmer är det för oss lite var här i världen. Men nog går det för dej, som bara har att gå in i handelsboa' och ta det du behöver. För en annan är det strömming och poteter och poteter och strömming både möra och kväll. Och det kan bli till middan med, om det inte finns mjöl till en ugnspannkaka en gång. Kött och tocket där får vi nog vara utan om det skall bli någonting över till något i klädväg nån gång. Ja, hade jag inte våffelkorgen att ta till och sälja våfflor på lägret vet ingen hur det skulle sett ut. Ändå går det väl för mej, som har Olle fresk och arbetsför och kan gå på dagsverken för var dag. Det finns dom som har det sämre ställt i sockna!

Det var nog så sant, och just då fingo de syn på Kvist-Brita med tiggarkorgen på armen, som var ett bevis på de sämre lottade i livet. Nu kom hon från byn med både bröd, smör och fläsk, som hon tiggt ihop i bondgårdarna, och nu skulle hon in för att hämta brödkanter som blev över, när de skuro långskorpor i bageriet. Det hade hon nu tagit som en vana och självklar sak att bara gå in och hämta på hemvägen från sina tiggarfärder. Hon visste precis vilken dag de bakade skorplängder. Det hade hon likasom på känn i förväg. Och det slinkade nog med både bullar och saffranskringlor om det ville sig väl. Och makt i bullar och kringlor, men tänk, vad det var trevligt att prata med bagarpojkarna och gesällerna om allt möjligt mellan himmel och jord. Huvudsaken var ju att hon fick lite roligt och fick skratta ut riktigt nån gång hon med, gummstackarn, på gammeldagarna — —

Fastän det var på tiggarfärder hon var sådana här dagar, så var det dock dessa, som lyste upp tillvaron för henne på ett särskilt sätt. Folk var så snälla och visste så väl vad hon ville, då hon kom med sin korg på armen. Det blev tomt och dystert i stugan att inte få träffa nån levande varelse annat än katten om dagarna. Det var annat att få komma ut på stora landsvägen och se folk i rörelse. Och det kunde också hända, att hon fick se hela regementet emellanåt med musiken i teten. Se det var nu något till grannlåt, och ibland kunde hon till och med få en vink eller en honnörhälsning av någon av de ridande herrekarlarna. Så mycken stånd och grannlåt det fanns i alla fall i världen, som ett fattigstuhjon knappast kunde drömma om ens!

Men när regementet var i antågande vart det fart på allt backfolk, såväl barn som äldre. Då kommo gummor och jäntor från alla håll flåsande med sina våfflor och sockerburkar för att sälja till de hungriga beväringarna. Kvalitén på våfflorna voro sämre och bättre, som det förhöll sig. I stället för ägg kunde det duga med litet saffran, då sågo de så fina ut, och det gick lika bra att sälja och blev billigare, och följaktligen större förtjänst. — Det blev dock en extra slant i de små stugorna, som hade det ganska klent beställt med förtjänsten i vanliga fall. Det var regementet som fick hjälpa upp förtjänsten vid många tillfällen. Såsom vid tvätt och lagning av kompanikläder etc. Och hökarns hade ju ett stånd på lappsta'n, där de på sommaren sålde både läskedrycker, kaffe och karameller m. m. Visserligen var hökar-Pelle utlärd urmakare, "men va i jesskade botten blev det för förtjänst att tala om", plägade hans temperamentsfulla, lilla fru utropa. Att få stå i ståndet och sälja var något som hon fann intresse av. Och om fader Per själv råkade slinka in ibland, så var det inte utan, att hon såg det med ogillande blickar menande, att det här skötte hon alldeles själv.

Men hökarfruns stånd var i alla fall bra, för där kunde man sätta sig en stund och prata och vila ut, då man blev trött av att gå omkring och titta på folkvimlet en midsommarafton t. ex. Det fanns ju också många andra stånd och kaféer runtom, och cirkus, karusell, positivhalare och dansbana. Men det som lyste upp det hela

allra mest, särskilt för de unga bondstintorna och bondpigorna, var dock regementsmusiken och de blanka knapparna i alla fall....

En sådan dag betslade bagarmäster Fredrik Brandt själv hästen, drog ut den bästa trillan ur lidret och körde med hela sin familj på lägret.

Inte var Kersti så särskilt trakterad av vare sig folklivet eller cirkuspatrasket vid lägerplatsen under midsommarhelgerna. Men under åkturen dit och hem njöt hon så mycket mer av allt hon såg utefter vägen. Syrenen stod i full blom omkring gårdarna, och på vardera sidan om varje stugdörr stodo björkar resta. Ängsblommorna doftade efter landsvägskanten och lärkorna fladdrade omkring i solskenet över åkrar och ängar. Det vilade helgdagsfrid överallt, och hon njöt med varje fiber i sin kropp av hela naturen och solskenet omkring sig, och vilan från vardagsbestyren. Strax innan de voro framme delade sig vägen vid den höga åsen. Den ena vägen gick rakt över åsen, med sjön på ena sidan och tjärnen på den andra. Men den andra vägen, som gick nedanför åsen, kördes mest för att hästarna då kunde stilla törsten i tjärnen och få pusta ut en stund. Medans kunde de åkande njuta av åsynen av den vackra tjärnbergsgården innanför vars välansade häck, som sträckte sig ner mot tjärnen, blommande körsbärs- och äppelträd och granna perenna växter lyste utanför fönstren och i rabatter. Eller lät man blicken stanna vid de gungande näckrosbladen och den gröna vassen, som vajade för vinden.

För barnen var en sådan dag en verklig upplevelse. En stor slant fingo de att festa på i karamellstånden, eller att stå och höra den finaste musik om man satte slangar i öronen. Ja, mycket var det för dem att berätta om under hela hemfärden, och när de så åter voro hemma igen.

Signe Kjellman.

PROGRAM

vid

Hälsinge Regementes Kamratförenings årsmöte å Mohed

söndagen den 13 augusti 1939.

Kl. 11—11,45	Samling.
» 11,45	»Förgaddring» och »Generalmönstring» å västra uppställningslinjen.
» 12	Avmarsch till minnesstenen och uppställning i öppen fyrkant. Hälsningsanförande av landstingets ordförande, lasarettssyssloman Ernst Lindley, Söderhamn. Fältgudstjänst med predikan av kontraktsprost Bror Thune i Söderhamn.
» 12,30	Kamratföreningens damer överlämna fana till föreningen. Paradmarsch. »Svensk lösen».
» 12,40—13,30	Musik — kaffe.
» 13,30—13,50	Högtidstal av generalmajor Erik Söderhielm.
» 13,50—14,30	Årsmötets förhandlingar.
» 14,30—16	Deltagarna bese Mohed.
» 16—19	Gemensam middag vid Florsjöns strand.
» 19—21	Musik — dans.
» 21	Tapto.

Eventuellt förekommer också någon gång under dagens lopp folkdanser och en dräktparad, med uppvisning av gamla allmogedräkter från några av socknarna i Gästrikland och Hälsingland.

Sanna berättelser från I 14.

Den nye regementschefen, som var gammal gardist, hade för officerskåren uttalat sina direktiv för utbildningen under den första regementsövningen, sedan han övertagit befälet. Därvid hade han särskilt framhållit, att kompanicheferna skulle själva föra ut sina kompanier från kaserngården vid den första utryckningen på dagen, och att kompanicheferna skulle anmäla sig och meddela övningsändamålet, om översten kom ut under övningen.

En av de första dagarna på regementsmötet förde chefen för livkompaniet ut sitt kompani till lilla övningsfältet, där han anbefallde övningar i exercis plutonsvis, och själv gick omkring och tittade på. Så kommer översten ridande, kompanichefen går fram till honom, anmäler sig och tillägger på sin trygga värmländska: "Ettersôm översten ä ny här, så ä de kanske te ô få en del gôe råd ô lärdômer?"

Vad översten tänkte, förmäler ej historien, men sedan han hastigt vänt hästen och ridit därifrån lär han ha lett gott.

— — —

Bataljonschefen förrättar på kaserngården den sedvanliga inspektionen i hälsning, innan de nyinryckta värnpliktiga för första gången få permission till staden. Därvid vill han även övertyga sig om, att de kunna sköta sig, om de skulle möta något befäl i en dörröppning. För den skull uppställas två man för att markera dörröppningen, varpå en rekryt anbefalldes passera genom denna. Samtidigt går majoren emot honom, så att de skola mötas i öppningen. Då majoren kommer fram till de två uppställda mannarna rycka dessa hastigt upp händerna till mössorna för hälsning, men då tvärstannar majoren och avbryter hastigt övningen med följande utrop: "Nej! Dörrposterna hälsa inte!"

K. G. S.

†

Vår förenings hedersledamot, f. kaptenen vid regementet **J. E. Brolin,** avled den 5 juli i sitt hem i Uppsala nära 92 år gammal. Han var född i Enånger och inträdde efter studentexamen år 1872 såsom volontär vid Hälsinge regemente. År 1894 utnämndes han till kapten vid regementet och erhöll 1903 avsked från aktiv tjänst men kvarstod i reserven till år 1912. Från sin militärtjänstgöring efterlämnar kapten Brolin minnet av en dugande och avhållen kompanichef. Efter sitt avsked från aktiv tjänst bosatte sig kapten Brolin i Uppsala.

Närmast sörjande äro maka, son och dotter.

Han hade uttryckt sin önskan att få vila i hembygdens jord och hans stoft jordfästes också i Enångers kyrka torsdagen den 13 juli. Hälsinge regementes officerskår representerades genom majorerna Lind och Grundell. Major Grundell talade på kårens vägnar och nedlade en krans. På Hälsinge regementes kamratförenings vägnar nedlade hemmansägare Valfrid Enbom i Enånger en krans.

En ockelbosoldats kontrakt med rotehållarna.

Vad det stadgar om boställe, in natura-förmåner och annat.

In exstenso återgiva vi härmed ett lönekontrakt mellan soldaten Lars Olof Säll i Ockelbo av Ofvansjö kompani och hans rotehållare. Det är ett dokument från det gamla indelningsverkets dagar, visserligen icke av allra äldsta slag, men likväl av den ålder, att det har något av gången tid i sig, såväl i den stilistiska utformningen, som ifråga om det lönesystem, som enligt kontraktet skall tillämpas.

Det skadar aldrig för vår generation att få en inblick i soldaternas ekonomiska villkor. Kontraktet lyder som följer:

LÖNEKONTRAKT.

I den händelse drängen Lars Olof Säll vid blifvande rekryteringsmöte antages som soldat för roten N:r 43 vid Ofvansjö Kompani af Kongl. Helsinge regemente förbinder vi rotehållare oss att till bemälde Säll utgifva följande:

1:o) Till soldattorp erhålles **fem tunnland odlad och ett tunnland oodlad jord** inom 2 m. hägn, hvaraf 2 tunnl. odlad jord är belägen i "stubbängesvreten" tillhörande hemmanet sub. 3, Norrbo, och 4 tunnl. dels odlad och dels oodlad jord, är belägen i "kernänget" tillhörande hemmanen N:r 1 och sub. 1, Norrbo, Ockelbo socken, hvilket torp, som af oss skötes under den tid soldaten är derifrån kommenderad, tillkommer Säll och hans under tjenstetiden tagna hustru att nyttja och besitta så länge någon af dem lefva, men ej på annan öfverlåta utan att först tillbjuda oss detsamma, skolandes, efter bägge deras död, torpet sålunda det då befinnes till våra hemman återfalla;

2:o) Till boningshus och nödiga uthus samt hölador lemnas, efter anvisning i vår egande skog, **timmer såväl till nybyggnad som reparationer,** hvilket timmer vid boningshusets och fähusets uppförande och inredning, på vår bekostnad framforslas till soldattorpet; hvarjemte Säll eger att å vår skog erhålla **mulbete** för de kreatur som kunna födas på torpet; samt likaledes efter anvisning, utfå **vedbrand och stängselfång** äfvensom **fria löf och näfvertägt.** — Allt till husbehof men ej till afsalu;

3:o) Lemnas årligen under tjenstetiden:

a) **tolf kub.-fot sex kannor ren och torr spannmål,** hälften råg och hälften korn;

b) **fyratiofem skålpund fullgott sofvel,** bestående af smör, fläsk och torrt kött till lika fördelning af hvardera sorten, hvilket tillhandahålles Säll, hos någon bland oss utsedd rotemästare, senast den 1 December och

c) **femton (15) Kronor** i kontanta penningar, hvaraf fem Kronor årligen innehållas för att på sätt Kungl. Kungörelsen den 9 November 1871 föreskrifver, för soldatens räkning å sparbank insättes, hvarefter Säll har att hos rotemästaren, lyfta resterande tio Kronor strax före första möte eller kommendering hvartill Säll blir beordrad för året.

4:o) För hvarje år Säll tjenar för roten öfver 25 år kommer han i åtnjutande af de förmåner, som sockenstämmoprotokollet af den 10 Juni 1860 närmare omförmäler; men blir han deremot genom eget förvållande från regementet och krigstjensten skiljd innan han tjenat för roten i 25 år; eller blir han genom befordran urståndsatt att tjena för roten som soldat, så förfaller detta kontrakt till alla delar och den jord som i punkt 1 omnämnes återgår till våra hemman utan all slags ersättning och odlingskostnad.

Ockelbo, Norrbo, den 9 Mars 1885.

Å Åmots Bruks egares vägnar för Norrbo sub 1:

Carl Aug. Lundberg. **N:r 1 Hans Persson.**

Enkan Christina Olsdotter N:r 3.

Lars Jonsson S. 3. **Lars Olsson S .S. 3.**

Med detta kontrakt är jag nöjd. Norrbo som ofvan.

Lars Olof Säll.

Bevittnas:

Olof Strandberg. **Lars Olof Norlund.**

Fastställes. Gefle Slott den 12 Oktober 1887.

C. A. W. Björkman.

Aktiebolaget Jordbrukarbanken

Drottninggatan 35
Gävle

Fullständig bankrörelse

Betald annonsplats.

Ring 78

vid behov av byggnadsträ
snickerier
plywood
väggplattor m. m.

A/B O. LARSSON & C:o, 2 Tvärgatan 5-6, Gefle

Wennerströms
SLAKTERI &
CHARKUTERIAFFÄR
SÖDERHAMN

Prima varor

Tel. 2473, 2997

TVÅSTJERNAN
TRESTJERNAN

Gott Kaffe

AKTIEBOLAGET C. ALF OHLSON

Söderhamn
Tel. 1465

Hudiksvall
Tel. 114

Betald annonsplats.

Gefle 1939. Gefleborgs Tryckeri Aktiebolag

Allt inom

UR och OPTIK

finner Ni hos

G. Sjögren

Ur- och Optisk affär

Telefon 731 BOLLNÄS

Nya A.-B. J. Fr. Brolin

SKEPPSMÄKLARE & SPEDITÖR

Stugsund & Söderhamn

KOL OCH KOKS

Telefoner: SÖDERHAMN 4137, 4194 & 4167

De otaliga bränderna

landet runt påminna ytterligare om nödvändigheten att hava **brandförsäkrat till fulla värdet.**

Skydda hus, hem och varulager genom betryggande brandförsäkring, som förmedlas förmånligast i köpingarna såväl som på landsbygden. **Obs.! Även skogsbrandförsäkringar förmedlas.**

Johan Apelgren, Bollnäs

Rikstelefon 193 och 32

Vid behov av **gott kaffe** och **goda konditorivaror** besök då

Nya Konditoriet i Bollnäs

Telefon 84

Besök

Claes E. Johansson

Välsorterad

Manufaktur-, Trikå- och Kappaffär

Goss- och Herrekipering

Etablerad 1879 Bollnäs, tel. 73

Strömming

läcker mat

som uppskattas

Ät mera strömming!

Köp Edra mejeriprodukter

från

Gefleortens Mejeriförening

E. Bergströms Bosättningsaffär

Specialité:

Kaffe- och Bordsserviser

i svenskt porslin

Lokal: invid Sundsvallsbanken å Stationsgatan BOLLNÄS Tel. 874

HUSQVARNA CYKLAR

med årets sensation:

Den fjädrande framgaffeln.

Husqvarna Gäfle-Depôts A.-B.

Telefon 365 och 2365

Gefleborgs Läns Sparbank

Gefle

Grundad år 1863

Avdelningskontor på ett trettiotal platser inom länet.

Betalar alltid högsta ränta på insatta medel.

Utlämnar lån på fördelaktiga villkor.

Min vän här är platsen i Norden,
som tack vare PIX nu är vorden
mest älskad och ärad på jorden.

Bocken 1941
Dokumentet är skannat med upplösningen 300 pixlar/tum (120 pixlar/cm) och är direkt överfört till filformatet PDF (ver 6.0 eller senare). Arbetet har utförts av **Ulf Holmberg 2008-04-10**.

Till

Kungl.Hälsinge Regementes Kamratförenings Medlemmar!

Styrelsen för Kamratföreningen inbjuder härmed sina medlemmar jämte familjer till årsmötet, som i år förlägges till Mohed, söndagen den 13 augusti.

Program för årsmötet jämte anmälningskort för deltagande i gemensam middag och önskad bussfärd bilägges.

Klädsel, civil eller uniform, efter eget val.

Sänd om möjligt in anmälan senast den 3 instundande augusti, då vissa förberedelser måste göras vid Mohed.

Kostnad för middagen: 2 kronor pr person.

Gävle i Juli 1939

STYRELSEN.

PROGRAM

för

Kungl. Hälsinge Regementes Kamrat=förenings årsmöte

å Mohed

söndagen den 13 augusti 1939

Kl.	11,00—11,45.	Samling å Mohed.
„	11,45.	»Förgaddring» och »Generalmönstring» å väs=tra uppställningslinjen. Avmarsch till minnesstenen och uppställning i öppen fyrkant.
„	12,00.	Välkomsthälsning av landstingets ordförande, Lasarettssyssloman E. Lindley. Fältgudstjänst.
„	12,30.	Kamratföreningens damer överlämna fana till föreningen. Paradmarsch. »Svensk Lösen».
„	12,40—13,30.	Kyrkkaffe — Musik.
„	13,30—13,50.	Högtidstal av föreningens ordförande.
„	13,50—14,30.	Årsmötets förhandlingar.
„	14,30—16,00.	Deltagarna bese Mohed.
„	16,00—18,00.	Gemensam middag vid Florsjöns strand.
„	18,00—21,00.	Musik, folkdanser, dans.
„	21,00.	Tapto.

Besök årsmötet och anmäl före den 1 aug. Edert deltagande i den gemensamma middagen!

Länsmässens Tryckeri, Gefle 39 589

Gamla hälsingesoldater få ny fana.

Bland alla de regementsföreningar, som bildats på senare år, är Hälsinge regementes en av de yngsta. Den höll sitt första sammanträde förra året i Gävle, där regementet numera är förlagt. Tillslutningen var dock sådan, att allt bådade gott för framtiden, och i år har föreningen stämt möte på den gamla mötesplats, som var regementets hem från 1689 till 1909, Mohed. För att ytterligare fira denna säregna minnesfest ha föreningens damer skänkt en fana, som inom kort blir färdig. Den bär landskapets speciella symbol, Hälsingbocken, i guld på svart och vitt fält, som ovanstående bild utvisar.

Dessutom har föreningen sänt ut ett nytt nummer av sitt medlemsblad "Bocken", där man bl. a. får läsa en intressant redogörelse för regementets idrottsliga bragder och en pikant berättelse från kommendanten Lars Persson Barnskölds familjestrider på Mårdnäs herrgård, som sedermera blev regementets översteboställe under indelningsverkets dagar.

Vidare berättas bl. a. historien om hur en nitiskt bataljonschef skulle lära de nyinryckta värnpliktiga att hälsa, om de skulle möta något befäl i en dörröppning. Två man uppställdes för att markera dörrposterna, och därpå kommenderades en rekryt fram. I den markerade dörröppningen mötte han majoren och skulle alltså utföra den föreskrivna hälsningen. Men dessförinnan grepos de båda värnpliktiga, som markerade dörren, av stundens betydelse och ställde sig i den ståtligaste givaktposition med händerna på mösskärmen. Majoren måste avbryta övningen, och det skedde med följande odödliga replik:

— Nej! Dörrposten hälsar inte!

Den, som den 13 augusti kommer till Mohed, skall finna att han står mitt inne i "den stolta och storvulna Hälsingebygd, från vilken regementet alltjämt hämtar sina soldater", för att citera överste Ehrenborgs välkomsthälsning. Han skall också märka, att vid Mohed växer det mest tall och björk. Hör han då till dem, som i Gävletrakten gjorde sina övningar omkring "o i Valbo" och andra liknande taktiska centralpunkter, skall han förstå varför äldre officerare på den tiden kallade alla barrträd tall och alla lövträd björk. Vanan från Mohed var efterhängsen.

Denna detalj står inte i kamratföreningens minnesskrift. Men den är lika sann ändå, och skulle man börja med historier från Mohed, då är det för resten troligt att "Bocken", som medlemsbladet heter, inte bara skulle bli lika stort som Cavallins gamla latinska lexikon utan också bli en bokhandelssuccé, som trotsade många jämförelser.

Mr Gay.

Anm. Från vilken tidning artikeln är hämta ifrån framgår inte av urklippet. Det verkar vara en tidning från Stockholm, vilket texten på urklippets baksida vittnar om. Skribentens signatur kan även ge en ledtråd. /Hol